

VALIOKUNNAN ETÄTYÖ POIKKEUKSELLISISSA OLOISSA

Eduskunta päättää etätyön mahdollisuudesta

Eduskunta voi eduskunnan työjärjestyksen 80 a §:n nojalla puhemiesneuvoston ehdotuksesta, jota on kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä, ja hankittuaan asiasta perustuslakivaliokunnan kannanoton päättää kerrallaan enintään kolmen kuukauden ajanjaksosta, jonka aikana eduskuntatyöhön sovelletaan eduskunnan työjärjestyksen 8 a luvun säännöksiä eduskunnan etätyöstä poikkeuksellisissa oloissa. Edellytyksenä on, että etätyösäännösten käyttöönotto on välttämätöntä eduskunnan toimintakyvyn turvaamiseksi vaikutuksiltaan erityisen vakavan, hyvin laajalle levineen vaarallisen tartuntataudin takia.

Valiokunnan etäkokous

Eduskunnan päätettyä etätyösäännösten käyttöönotosta voi valiokunta eduskunnan työjärjestyksen 80 b §:n 1 momentin mukaan päättää, että valiokunnan kokoukseen voi osallistua tai olla kokouksessa läsnä puhemiesneuvoston hyväksymiä tietoteknisiä välineitä ja yhteyksiä käyttämällä (*valiokunnan etäkokous*).

Valiokunnan etäkokouksessa noudatetaan tämän etätyöohjeen lisäksi puhemiesneuvoston 11.12.2019 antamia valiokuntien yleisohjeita (Valiokuntaopas 2019).

Valiokunta voi kokoontua joko niin, että kaikki kokoukseen osallistuvat ovat etäyhteydessä keskenään, tai niin, että jotkut kokoukseen osallistuvat ovat koolla valiokunnan kokoustilassa ja vain jotkut osallistuvat kokoukseen etäyhteydellä. (PNE 3/2020 vp, s. 10)

Valiokunta voi tehdä etäkokouksessa päätöksiä myös äänestämällä esimerkiksi siten, että päätösvaltaiseen kokoonpanoon kuuluvat kansanedustajat ilmaisevat nimenhuudon mukaan kantansa kokouksen puheenjohtajan äänestysesitykseen. (PNE 3/2020 vp, s. 10 – 11)

Kokouksessa läsnä olemaan oikeutetut, kuten kuultaviksi kutsutut asiantuntijat voivat niin ikään olla läsnä etäyhteydellä.

Puhemiesneuvosto hyväksyy käytettävät laitteet

Valiokunnan etäkokoukseen voi eduskunnan työjärjestyksen 80 b §:n 1 momentin mukaan osallistua vain puhemiesneuvoston tähän tarkoitukseen hyväksymiä tietoteknisiä välineitä ja yhteyksiä käyttämällä. Näistä seikoista on päätetty

puhemiesneuvoston päätöksellä eduskunnan etätyön tietotekniikasta poikkeuksellisissa oloissa (1.12.2020)

Valiokunta päättää etäkokouksesta

Valiokunta päättää eduskunnan työjärjestyksen 80 b §:n 1 momentin nojalla valiokunnan kokoontumisesta etäkokoukseen.

Valiokunta voi päättää etäkokousmenettelyyn siirtymisestä joko kokouskohtaisesti tai enintään 80 a §:ssä tarkoitetun ajanjakson ajaksi (PeVM 23/2020 vp, s. 5).

Valiokunnan puheenjohtaja voi kuitenkin päättää valiokunnan etäkokouksesta etäkokouksen pitämistä koskevan päätöksen tekemistä varten.

Valiokunnan etäkokouksen kokouskutsu toimitetaan sähköisenä kalenterikutsuna, joka sisältää tarvittavan linkin kokoukseen kirjautumista varten. Kalenterikutsua ei saa jakaa edelleen.

Vaatus etäyhteyden tietoturvasuuudesta

Valiokunnan etäkokouksen edellytyksenä eduskunnan työjärjestyksen 80 b §:n 2 momentin mukaan on, että kokoukseen osallistumaan ja kokouksessa läsnä olemaan oikeutetut ovat tietoturvasuudessa yhteydessä (*etäyhteys*) keskenään.

Tietoturvasuudella tarkoitetaan ennen muuta sitä, että ulkopuoliset eivät saa etäyhteyksiä käytettäessä tietoja valiokunnan työstä ja että etäyhteyksin välitetyt viestit ja tiedot pysyvät etäyhteyttä käytettäessä eheinä ja väärentämättöminä. (PNE 3/2020 vp, s. 11)

Valiokunnan etäkokoukseen osallistuvan edustajan on oltava Suomessa.

Valiokunnan etäkokous voidaan järjestää käyttämällä joko Teams -palvelua tai eTuve -palvelua (ks. puhemiesneuvoston päätös eduskunnan etätyön tietotekniikasta poikkeuksellisissa oloissa, 1 §).

Teams -palvelua käytettäessä edustaja kirjautuu palveluun eduskunnan hallinnoimalla käyttäjätunnuksella eli käytännössä vastaamalla suoraan valiokunnan kokouksen kalenterikutsuun eduskunnan edustajan käyttöön luovuttamalla etätyön laitteella (ks. puhemiesneuvoston päätös eduskunnan etätyön tietotekniikasta poikkeuksellisissa oloissa, 1 §).

Vieraana Teams -etäkokoukseen kirjautuvat vain valiokuntaan etäkuultaviksi kutsutut asiantuntijat. Edustaja ei kirjaudu palveluun vieraana. Kokouksen puheenjohtaja tai valiokunnan virkamies hyväksyy etäkuultavaksi kutsutun asiantuntijan vieraaksi etäkokoukseen. Virkamies poistaa asiantuntijan etäkokouksesta tämän tultua kuulluksi.

eTuve -palvelua käytettäessä edustaja kirjautuu palveluun omalla etu- ja sukunimellä.

Valiokunnan etäkokoukseen osallistuvilla ja kokouksessa läsnä olevilla tulee olla yhteys keskenään. Jokaisella etäkokouksessa olevalla tulee siten olla yhteys jokaiseen muuhun etäkokouksessa olevaan. (PNE 3/2020 vp, s. 11)

Valiokunnan kokouksessa on kyettävä riittävällä tavalla varmistumaan etäyhteydessä kokoukseen osallistuvan henkilöllisyydestä (PeVM 23/2020 vp, s. 6).

Valiokunnan etäkokouksen alussa on tarkistettava, että kokoukseen on etäyhteydellä osallistumassa vain siihen oikeutettuja. Nimenhuudossa on käytettävä kuvallista yhteyttä. Samoin on meneteltävä kirjauduttaessa etäkokoukseen sen ollessa jo käynnissä.

Vaatus tietoturvallisuudesta on valiokunnan etäkokouksen oikeudellinen edellytys. Kokouksen puheenjohtajan on siksi keskeytettävä tai päätettävä kokous heti, jos hän havaitsee tietoturvallisuuden konkreettisesti vaarantuneen etäkokousta pidettäessä. (PNE 3/2020 vp, s. 11)

Vaatus valiokuntatyön luottamuksellisuudesta

Valiokunnan etäkokouksen järjestelyillä on eduskunnan työjärjestyksen 80 b §:n 3 momentin mukaan huolehdittava, että valiokunnan keskustelut etäkokouksessa voidaan käydä luottamuksellisesti ja että ulkopuoliset eivät saa tietoja valiokunnan etäkokouksessa käsittelemistä asioista tai asiakirjoista ennen niiden julkiseksi tuloa.

Kokouksen järjestelyillä viitataan säännöksessä paitsi käytettävissä oleviin laitteisiin ja yhteyksiin myös etäkokouksen konkreettiseen kulkuun, josta viime kädessä vastaa kokouksen puheenjohtaja. (PNE 3/2020 vp, s. 12)

Teams -palvelun pikaviestinnän keskustelutoimintoa ei saa käyttää muuhun kuin kokousteknisistä seikoista viestimiseen.

Valiokunnan etäkokouksen puheenjohtaja vastaa siitä, että valiokunnan keskustelut voidaan myös etäkokouksessa käydä luottamuksellisesti ja etteivät asian käsittelyasiakirjat tai niiden sisältämän tiedot tule ennen aikaisesti ulkopuolisten tietoon. Puheenjohtajan on aiheellista myös esimerkiksi muistuttaa valiokunnan etäkokouksessa kuultavia ulkopuolisia asiantuntijoita kokouksen luottamuksellisesta ja ei-julkisesta luonteesta. Hänen tulee keskeyttää tai päättää etäkokous, jos hän havaitsee luottamuksellisten keskustelujen tai tietojen olevan vaarassa tulla ulkopuolisten tietoon. (PNE 3/2020 vp, s. 12)

Etäyhteydellä etäkokoukseen osallistuvan on eduskunnan työjärjestyksen 80 b §:n 3 momentin mukaan huolehdittava, että hänen kanssaan samassa tilassa ei ole kokouksen aikana läsnä ulkopuolisia.

Kokoukseen etäyhteydellä osallistuvan on valiokunnan etäkokouksen luottamuksellisuuden turvaamiseksi huolehdittava itse siitä, että hänen käyttämässään

etätyötilassa ei ole eikä sinne kokouksen aikana saavu ulkopuolisia. Jos etätyötilaan kuitenkin turvatoimenpiteistä huolimatta pääsee joku ulkopuolinen saapumaan, on kokoukseen etäyhteydellä osallistuvan ilmoitettava siitä välittömästi kokouksen puheenjohtajalle, jonka on tällöin päätettävä toimenpiteistä kokouksen luottamuksellisuuden palauttamiseksi taikka kokouksen keskeyttämisestä tai päättämisestä. (PNE 3/2020 vp, s. 12)

Valiokunnan etäkokoukseen osallistuva ei saa vaarantaa valiokuntatyön luottamuksellisuutta myöskään tietoteknisillä välineillä esimerkiksi osallistumalla valiokunnan etäkokouksen aikana muihin etäkokouksiin tai käymällä valiokunnan etäkokouksen aikana puhelinkeskusteluja.

Salassa pidettävän tai vaiteliaisuuden piiriin kuuluvan asian käsittelykielto

Valiokunnan etäkokouksessa ei eduskunnan työjärjestyksen 80 b §:n 4 momentin takia saa käsitellä salassa pidettäviä asiakirjoja eikä vaiteliaisuuden alaisia asioita.